

۱ کدام عبارت با حکمت متعالیه سازگار است؟

- ۱ استعداد و ظرفیت بی‌نهایت انسان سبب رسیدن قطعی انسان به کمال می‌گردد.
- ۲ روح آخرین مرتبه‌ی تکاملی است که حاصل رشد جسم می‌باشد.
- ۳ روح و بدن دو امر جداگانه بوده که کنار یکدیگر واقع شده‌اند و با هم وحدت پیدا کرده‌اند.
- ۴ در وجود هر انسانی از همان ابتدا هویت و سرنوشتش مشخص می‌گردد.

۲ نظر فیلسوفان مسلمان در مورد انسان و حقیقت وجودی او

- ۱ در بسیاری از موارد با نظر عارفان مشابهت دارد.
- ۲ رونوشتی کامل از فلسفه‌ی متفکرانی همچون ارسطو و افلاطون است.
- ۳ حاصل کوشش در تبیین عقلانی آن چیزی است که در قرآن روح نامیده شده.
- ۴ چون کاملاً فلسفی است نمی‌تواند قرابتی با آموزه‌های دینی داشته باشد.

۳ کدام گزینه در مورد شیخ اشراق و فلسفه‌ی او صحیح است؟

- ۱ صرفاً یک عارف و سالک الی الله محسوب می‌شود.
- ۲ موجودات انوار کاملی هستند که نور خود را از نورالانوار دریافت می‌کنند.
- ۳ هستی را مراتب وجود می‌داند و خداوند را واجب‌الوجود معرفی می‌کند.
- ۴ اعتقاد دارد که فقط نفس می‌تواند با کسب نورانیت بیشتر حقایق هستی را بهتر درک کند.

۴ کدام‌یک از گزینه‌های زیر در رابطه با دیدگاه فلاسفه‌ی مسلمان صحیح می‌باشد؟

- ۱ ابن‌سینا قدمی در جهت تبیین عرفان و بررسی ارتباط آن با فلسفه برداشت.
- ۲ پایه‌ی نظام فلسفی سهروردی استدلال‌های عقلانی بودند که از وحی گرفته شده بود.
- ۳ ملاصدرا راه خود از شیخ اشراق جدا کرد و به وحی در کنار عقل تأکید ورزید.
- ۴ از نظر علامه طباطبایی صدرالمتألهین نخستین فیلسوفی نبود که به پیوند عقل و کشف (شهود) اشاره کرد.

۵) محتوای کدام گزینه با نظر «معتقدین به وجود نفس»، ناسازگار است؟

- ۱) انسان، حیوان راست‌قامت است؛ با این تفاوت که از سایر موجودات و حیوانات خیلی پیچیده‌تر است.
- ۲) نمی‌توان انسان را به یک موجود زمینی تقلیل داد و برای وی ویژگی‌های اخلاقی قائل شد.
- ۳) با قدم سلوک و تجربه‌ی درونی می‌توان مراتب برتر و مجرد هستی را شهود کرد.
- ۴) انسان موجودی جاویدان، جانشین خدا در زمین و مسجود فرشتگان است.

۶) کدام عبارت با نظر ملاصدرا درباره‌ی روح و نفس، سازگار است؟

- ۱) ظرفیتی بی‌نهایت دارد و به هیچ درجه‌ای از کمال قانع نمی‌شود.
 - ۲) اولین درجه‌ی تکاملی است که موجودات زنده می‌توانند به آن برسند.
 - ۳) حتماً در مسیر رسیدن به خدا قرار گرفته و این مسیر را طی می‌کند تا به خدا برسد.
 - ۴) از عالمی دیگر به بدن عطا شده و برای مدتی در کنار بدن است و از آن استفاده می‌کند.
- ۷) از نظر فیلسوفان مسلمان، قائل بودن به کرامت انسانی و ارزش‌های اخلاقی با کدام دیدگاه درباره‌ی انسان سازگار است؟

- ۱) نیاز به اجتماع و قانون و اخلاق، به سبب نیازهای طبیعی پیدا شده است.
- ۲) انسان به‌جز پیچیدگی بیشتر، تفاوت حقیقی با سایر حیوانات ندارد.
- ۳) خداوند آسمان‌ها و زمین را برای انسان آفریده است.
- ۴) انسان موجودی صرفاً زمینی و مادی است.

۸) این سینا کدام دیدگاه ارسطو را پسندیده است و به شکلی عمیق‌تر به بیان آن پرداخته است؟

- ۱) نگاه او به معیار فعل اخلاقی
- ۲) نگاه او به موجود برتر الهی
- ۳) دیدگاهش درباره‌ی حقیقت انسان
- ۴) دیدگاهش نسبت به حقیقت حیات

۹) کدام عبارت بیانگر نظر سهروردی درباره‌ی انسان است؟

- ۱) اگر نفس انسان نورانیت بیشتری کسب کند، از مغرب عالم که جایگاه اوست به مشرق عالم راه می‌یابد.
- ۲) نفس انسانی، آخرین درجه‌ی تکاملی است که موجودات زنده می‌توانند به آن برسند.
- ۳) نفس و بدن چیزی جدا از هم نیستند، بلکه وحدتی حقیقی دارند.
- ۴) حقیقت انسان را همان جنبه‌ی نورانی وجود او تشکیل می‌دهد.

۱۰) شباهت و تفاوت دیدگاه دکارت با ملاصدرا در زمینه‌ی انسان‌شناسی فلسفی، به‌ترتیب کدام است؟

- ۱) ظرفیت روح انسانی پایان‌ناپذیر است - روح یا نفس از طریق تعقل، علم و معرفت کسب می‌کند.
- ۲) حقیقت انسان همان روح یا نفس اوست - روح و بدن کاملاً از یکدیگر مجزا هستند.
- ۳) بدن انسان تابع قوانین فیزیکی است - انسان دارای دو بعد روحی و مادی است.
- ۴) نفس به عالم مجردات تعلق دارد - نفس یا روح از قوانین فیزیکی آزاد است.

۱۱) کدام عبارت توصیف درستی از تمام فیلسوفان مسلمان بوده و نظر آنان درباره‌ی حقیقت انسان را بیان می‌کند؟

- ۱) از نظر آن‌ها نمی‌توان انسان را به یک موجود صرفاً زمینی تقلیل داد و در عین حال او را دارای ویژگی‌های اخلاقی متعالی دانست.
- ۲) براساس اعتقاد آنان، انسان دارای دو بعد مادی و روحانی است که نفس یا روح، بعد از تولید از عالمی دیگر به بدن ضمیمه می‌شود.
- ۳) آن‌ها علاوه بر فیلسوف بودن، با قدم سلوک معنوی، مراتب برتر و مجرد هستی را شهود می‌کردند و می‌دانستند که شهود، در توان نفس است نه بدن.
- ۴) چون وحی الهی را با ایمان قلبی پذیرفته بودند، به سخن قرآن در باب روح انسان بارو داشتند.

۱۲) کدام عبارت با نظر ابن‌سینا درباره‌ی نفس، ناسازگار است؟

- ۱) تفکر، وظیفه‌ی بدن است ولی پدید آوردن عشق و اخلاق، کار روح یا نفس است.
- ۲) روح انسانی جنبه‌ی غیرمادی دارد و از جنس موجودات مجرد است.
- ۳) روح همواره در تلاش برای رسیدن به جایگاه اصلی خود است.
- ۴) روح و بدن دو چیز مجزا هستند که کنار هم قرار گرفته‌اند.

۱۳) کدام گزینه درباره‌ی رابطه‌ی روح و بدن مورد توافق ابن‌سینا و ملاصدرا است؟

- ۱) روح و بدن آدمی وحدتی حقیقتی دارند.
- ۲) روح همان کارکرد جسم و بدن است.
- ۳) نمی‌توان گفت روح درون بدن است.
- ۴) روح نتیجه‌ی رشد و تکامل جسم است.

۱۴) کدام گزینه درباره‌ی مبانی «فکری - فلسفی» ملاصدرا صحیح است؟

- ۱) ملاصدرا همانند ابن‌سینا، روح را چیزی ضمیمه‌شده به بدن نمی‌داند.
- ۲) پس از کسب ظرفیت بیشتر توسط بدن، جنبه‌ی روحانی به آن اضافه می‌شود.
- ۳) انسان موجودی دو بُعدی است که از دو وجود روحانی و جسمانی تشکیل شده است.
- ۴) آخرین درجه‌ی ظرفیت روح انسان، درک حقایق به وسیله‌ی شهود معنوی است.

۱۵) کدام گزینه در تبیین حقیقت انسان از دیدگاه ابن‌سینا درست است؟

- ۱) جنس تشکیل‌دهنده‌ی روح و جنین انسان، یکسان است.
- ۲) شکل‌گیری روح موجب تکمیل اندام‌های جنین می‌شود.
- ۳) روحی که به انسان عطا می‌شود، از جنس فرشتگان نیست.
- ۴) اموری مانند عشق و نفرت به صورت بالفعل در روح نیست.

۱۶) کدام گزینه ویژگی روح از نظر ابن‌سینا نیست؟

- ۱) مقدم بر جسم مادی انسان خلق شده است.
- ۲) استعداد کسب علم از طریق تفکر را دارد.
- ۳) تمام امور غیرمادی انسان به آن تعلق دارد.
- ۴) هیچ‌گونه جنبه‌ی مادی در آن وجود ندارد.

۱۷ کدام گزینه درباره‌ی بیت زیر درست است؟

«مرغ باغ ملکوت، نیم از عالم خاک / چند روزی قفسی ساخته‌اند از بدنم»

- ۱ منظور از باغ ملکوت همان عالمی است که تمام فیلسوفان مسلمان آن را مشاهده کرده‌اند.
- ۲ مرغ باغ ملکوت همان جسم مادی انسان است که مشتاق رسیدن به عالم مجرد از ماده است.
- ۳ بدن نقش قفس را برای نفس مجرد از ماده‌ی انسان دارد و محدودیت‌های برای آن اعمال می‌کند.
- ۴ حقیقت انسان در جهان دیگری به‌جز ملکوت وجود دارد که کاملاً متعالی و مجرد از ماده می‌باشد.

۱۸ کدام گزینه درباره‌ی نظر ابن‌سینا درباره‌ی روح نادرست است؟

- ۱ روح ماهوا کاملاً مستقل از ماده است و جایگاه رفیعی در نظام جهان است.
- ۲ تحقق و وجودیافتن روح مشروط به رشد و نمو کافی جسم و بدن است.
- ۳ روح جزء و بخشی از بدن یا همان بدن نیست بلکه در بدن تجلی می‌یابد.
- ۴ روح و بدن دو امر جدا از یکدیگرند و هیچ رابطه‌ی علی‌ای بین آن‌ها نیست.

۱۹ عبارت زیر با نظر کدام‌یک از فیلسوفان ذکر شده تناسب و شباهت بیشتری دارد؟

«از نظر سهروردی نفس انسان حقیقت و ذاتی نورانی دارد، هر ذات نورانی خود را بی‌واسطه ادراک می‌کند و درمی‌یابد و این عبارت است از این‌که نفس موجودی زنده و دارای حیات است.»

- ۱ افلاطون
- ۲ دکارت
- ۳ داروین
- ۴ ملاصدرا

۲۰ کدام گزینه می‌تواند دیدگاه مشترک تمامی فیلسوفان مسلمان درباره‌ی «نفس» باشد؟

- ۱ روح انسانی پس از کسب مراحل تکاملی جسم، به انسان ضمیمه می‌شود.
- ۲ نفس انسان در ابتدای تولد دارای حالتی بالقوه و استعدادی است که می‌تواند بالفعل شود.
- ۳ روح و بدن در واقع یک حقیقت هستند و دو چیز جدا و مجزا نیستند.
- ۴ نفس انسان در یک سیر کمالی از سمت مغرب به سمت مشرق عالم قرار دارد.

۲۱ کدام عبارت با دیدگاه حکمت متعالیه مخالفتی ندارد؟

- ۱ هویت انسانی در ابتدای زندگی انسان تا حدودی شکل گرفته است و با اختیار او به فعلیت می‌رسد.
- ۲ هویت انسانی در ابتدای زندگی انسان مشخص نیست و بستگی به شیوه زندگی افراد دارد.
- ۳ ظرفیت و استعدادهای انسان بی‌نهایت است، لذا به طور حتمی می‌تواند به کمالات انسانی دست یابد.
- ۴ ظرفیت روح انسان بی‌نهایت است و انسان باید همه آن‌ها را به فعلیت برساند.

۲۲ چند عبارت از عبارتهای زیر، نادرست است؟

«ملاصدرا به جای مفهوم «وجود» بیشتر از مفهوم «نور» استفاده می‌کرد. او معتقد بود که هستی، مراتب نور است. خداوند که نور محض است و هیچ ظلمتی در او راه ندارد، «نورالانوار» است. سایر مراتب وجود، نور هستی خود را از او دریافت می‌کنند، وی نفس انسانی را حقیقتی مربوط به مغرب عالم می‌داند که از مشرق وجود دور افتاده و مشتاق بازگشت به آنجاست.»

- ۱ چهار
- ۲ سه
- ۳ دو
- ۴ یک

۲۳ کدام گزینه در ارتباط با دیدگاه ابن‌سینا پیرامون حقیقت انسان صحیح نیست؟

- ۱ نظر ارسطو درباره حقیقت انسان را پسندید و کوشید این دیدگاه را عمیق‌تر بیان کند.
- ۲ به اعتقاد او روح می‌تواند اموری از قبیل اخلاق و عشق را دریابد و آن‌ها را در خود پدید آورد.
- ۳ همچون عارفان برای روح جایگاهی بسیار رفیع در نظام خلقت قائل شد و بی‌قراری و کوشش روح برای رسیدن به جایگاه اصلی‌اش را شرح داد.
- ۴ معتقد است خداوند روح را در ابتدای دوره جنینی، قبل از این‌که انسان صاحب همه اندام‌های بدنی شود، به او عطا می‌کند.

۲۴ براساس دیدگاه انسان‌شناسی حکمت متعالیه، کدام عبارت با عقاید ملاصدرا همسو می‌باشد؟

- ۱ انسان در نهایت مراتب کمال را طی کرده و به کمال نهایی می‌رسد.
- ۲ نفس و جسم دو امر جداگانه نیستند. زیرا کنار هم‌واقع شده و از وحدت حقیقی برخوردار هستند.
- ۳ انسان به خاطر برخوردار بودن از یک حقیقت غیر مادی، سرنوشت خود را در آغاز مشخص می‌کند.
- ۴ روح انسان دارای سلسله مراتب بوده و در نهایت به یک امر غیر مادی تبدیل می‌شود.

۲۵ کدام گزینه اصلی‌ترین اختلاف نظر میان ابن‌سینا و ملاصدرا را درباره حقیقت انسان بیان می‌کند؟

۱ تجرّد ساحت روح از ماده و ابعاد	۲ حدود جسمانی یا روحانی روح انسان
۳ عینیت یا دوئیت جسم و روح در آدمی	۴ تک‌ساحتی یا دوساحتی بودن حقیقت انسان

۱

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. طبق حکمت متعالیه روح چیزی ضمیمه شده به بدن نیست بلکه نتیجه رشد و تکامل خود جسم و بدن است. روح انسانی آخرین درجه تکاملی است که موجودات زنده می‌توانند به آن برسند. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) از منظر مکتب متعالیه اگر چه انسان ظرفیت و استعداد‌های بی‌نهایت دارد اما این استعداد به معنای رسیدن حتمی او به کمالات نیست.

(۲) روح و بدن دو چیز مجزا نیستند که کنارهم قرار گرفته باشند بلکه این‌ها وحدتی حقیقتی دارند.

(۴) طبق حکمت متعالیه انسان موجودی مختار است و خود هویت خود را خواهد ساخت.

۲

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فیلسوفان مسلمان یا خود عارف بودند یا عارفانی را می‌شناختند که با قدم گذاردن در راه سیر و سلوک معنوی و پاک‌ی نفس، به مرحله‌ای رسیده بودند که مراتب برتر وجود را شهود کنند و می‌دانستند چنین شهودی در توان بدن مادی نیست. به همین خاطر نظرات فیلسوفان مسلمان در بسیاری از موارد با نظر عارفان در باب نفس یکسان است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «۲»: فیلسوفان مسلمان از نظرات ارسطو و افلاطون و پیروان آن دو استفاده کردند و خودشان با الهام از آموزه‌های دینی قدم‌های بلند و شایسته‌ی تقدیری در راستای تبیین و توضیح حقیقت انسان برداشتند که تا پیش از آن سابقه نداشت.

گزینه ۳: «۳»: بنابر متن کتاب درسی، انتخاب دین توسط فیلسوفان مسلمان به این خاطر بود که آنان با تعمق و تفکر به حقایق رسیده بودند و بر همان اساس دینی را انتخاب می‌کردند که به آن عقاید عقلانی اشاره می‌کرد، نه برعکس.

گزینه ۴: «۴»: تطابق آرای فیلسوفان اسلامی با آن‌چه که در متون دینی بیان شده است، منافاتی با فلسفی بودن سخن آن‌ها ندارد. معیار فلسفی بودن تطابق یا عدم تطابق با نظر خاصی نیست.

۳

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. او عقیده داشت که نفس انسان، همان جنبه‌ی نورانی وجود و جسم و بدن او، همان جنبه‌ی ظلمانی اوست. این نفس، اگر نورانیت بیشتری کسب کند، حقایق هستی را بهتر رؤیت می‌کند و می‌تواند با کسب شایستگی و لیاقت بیشتر، مسیر کمال را طی کند. سهروردی یکی از فیلسوفان بزرگ جهان اسلام است و یک عارف و سالک الی الله نیز محسوب می‌شود (رد گزینه ۱). از نظر سهروردی سایر مراتب وجود، نور هستی خود را از نورالانوار دریافت می‌کنند، اما چون نور کامل هستند، ترکیبی از نور و ظلمت‌اند (رد گزینه ۲). سهروردی هستی را مراتب نور می‌داند و خداوند را نورالانوار معرفی می‌کند. (رد گزینه ۳)

۴

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. علامه سیدمحمدحسین طباطبایی فیلسوف بزرگ معاصر می‌گوید: صدرالمتهلین پایه‌ی بحث‌های علمی و فلسفی خود را روی پیوند میان عقل و کشف و شرع گذاشت. اگر چه ریشه‌ی این نظر در کلمات معلم ثانی، ابن‌سینا، شیخ اشراق و خواجه نصیر طوسی نیز به چشم می‌خورد، ولی این صدرالمتهلین است که توفیق کامل انجام این مقصد را پیدا کرد، پس نخستین فیلسوف ملاصدرا نیست. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱»: ابن‌سینا و فارابی نیم‌نگاهی به شناخت شهودی داشتند، اما آن را در فلسفه‌ی خود وارد نمی‌کردند. ابن‌سینا در یکی از کتاب‌های خود که به تبیین عرفان می‌پردازد، به‌طور دقیق معرفت شهودی را توضیح می‌دهد، اما از ارتباط آن با فلسفه و استدلال فلسفی سخن نمی‌گوید.

گزینه ۲: «۲»: سهروردی کوشید آنچه را که از طریق اشراق و به‌صورت الهامات شهودی به‌دست آورده بود تبیین استدلالی کند و در نهایت نظام فلسفی خود را بر پایه‌ی آن شهودها بنا نماید.

گزینه ۳: «۳»: چندی بعد ملاصدرا شیرازی، فیلسوف بزرگ قرن یازدهم هجری، راه شیخ اشراق را تکمیل کرد و توانست به‌نحو مطلوبی از معرفت شهودی در کنار معرفت عقلی بهره ببرد.

۵

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. از نظر داروینیست‌ها که عقایدی نزدیک به ماتریالیست‌ها دارند، انسان چیزی نیست جز یک حیوان راست‌قامت؛ با این تفاوت که از سایر حیوانات پیچیده‌تر است. از نظر ماتریالیست‌ها انسان فقط دارای یک بعد و یک ساحت است که همان بعد مادی و جسمانی اوست.

- ۶ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. از نظر ملاصدرا، روح چیزی ضمیمه شدن به بدن نیست، بلکه نتیجه رشد و تکامل خود جسم و بدن است. روح و بدن دو چیز مجزا نیستند که کنار هم قرار گرفته باشند، بلکه این‌ها وحدتی حقیقی دارند. روح انسانی آخرین درجه تکاملی است که موجودات زنده می‌توانند به آن برسند. انسان استعداد و ظرفیتی بی‌نهایت دارد، اما این استعداد به معنای رسیدن حتمی وی به کمالات نیست و انسان باید با اختیار خود، این ظرفیت را به فعلیت برساند؛ یعنی باید مسیر تکاملی به سوی خدا را انتخاب کند.
- ۷ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بسیاری از فیلسوفان مسلمان تأکید می‌کنند که نمی‌توان انسان را به یک موجود صرفاً زمینی و مادی تقلیل داد و در همان حال برای وی ویژگی‌های متعالی و ارزشمند مانند آزادی، کرامت انسانی، نوع‌دوستی و فضایی از این قبیل قائل شد. چون انسان دارای روح غیرمادی است و در کتاب آسمانی به روشنی از حقیقتی به نام روح سخن گفته شده و همچنین انسان را موجودی الهی و غیرزمینی شمرده است که جانشین خدا در زمین و مسجود فرشتگان محسوب کرده است، پس باید برای انسان، قائل به کرامت و فضایل اخلاقی بود.
- ۸ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ابن سینا نظر ارسطو درباره حقیقت را پسندید و کوشید این دیدگاه را عمق‌تر بیان کند و ابعاد دیگر آن را روشن نماید.
- ۹ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. از نظر سهروردی نفس انسان همان جنبه نورانی وجود او و جسم و بدن انسان همان جنبه ظلمانی اوست. این نفس اگر نورانیت بیشتری کسب کند، می‌تواند با کسب شایستگی و لیاقت بیشتر، مسیر کمال را طی کند. او نفس انسان را حقیقتی مربوط به مشرق عالم می‌داند که از مشرق وجود دور افتاده و مشتاق بازگشت به آنجا است.
- ۱۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. از نظر دکارت انسان دارای دو بعد روحی و مادی است و حقیقت من (انسان) را همان روح یا نفس انسان تشکیل می‌دهد که از این جهت با ملاصدرا اشتراک نظر دارد، ولی از نظر دکارت روح و بدن کاملاً از یکدیگر جدا هستند و خاصیت‌های متفاوت دارند؛ در حالی که از نظر ملاصدرا روح حقیقتی مجزای از بدن نیست، بلکه نتیجه رشد و تکامل خود جسم و بدن است.
- ۱۱ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. از نظر فیلسوفان مسلمان نمی‌توان انسان را موجودی مادی دانست و در عین حال برای او قائل به ویژگی‌های اخلاقی متعالی شد، بنابراین انسان دارای دو بعد مادی و روحانی است. آنان همچنین با تعمق و تفکر، دینی را پذیرفته بودند که در کتاب آسمانی آن، به روشنی از حقیقتی به نام روح سخن گفته شده بود. از نظر ملاصدرا روح به بدن ضمیمه نشده است. فیلسوفان مسلمان یا خود عارف بودند و یا عارفانی را می‌شناختند که با قدم سلوک به مرحله‌ای رسیده بودند که مراتب برتر و مجرد هستی را شهود کرده بودند و آن‌ها می‌دانستند که چنین شهودی در توان بدن مادی انسان نیست. درس دهم ص ۷۸
- ۱۲ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. از نظر ابن‌سینا وقتی بدن انسان در رحم مادر به مرحله‌ای رسید که صاحب همه اندام‌های بدنی شد، خداوند روح انسانی را به او اعطا می‌کند، این روح که جنبه غیرمادی دارد و از جنس موجودات مجرد است، استعداد کسب علم از طریق تفکر را دارد و این روح می‌تواند اموری مانند اخلاق و عشق و ... را دریابد و در خود پدید آورد. او همچون عارفان برای روح جایگاهی رفیع را نظام خلقت قائل شد. او شعری برای توصیف بی‌قراری و کوشش روح برای رسیدن به جایگاه اصلی‌اش دارد.
- ۱۳ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. روح امری مجرد و غیرمادی است که خواص جسم از جمله زمان و مکان و بعد و امتداد و ... را ندارد. اینکه ابن‌سینا می‌گوید روح در بدن حلول می‌کند یا اینکه ملاصدرا می‌گوید روح از تکامل جسم ایجاد می‌شود، به این معنا نیست که روح درون بدن است و هر دوی این افراد بر نادرستی این گزاره توافق نظر دارند. ابن‌سینا می‌گوید روح در بدن ظهور می‌یابد و ملاصدرا می‌گوید روح باطن بدن است (نه اینکه درون بدن است).

۱۴) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. از نظر ملاصدرا، روح تکامل‌یافته‌ی بدن است و بدن پس از کسب ظرفیت، دارای روح می‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ملاصدرا برخلاف ابن‌سینا، روح را چیزی ضمیمه‌شده به بدن نمی‌داند.

(۳) جسم و روح از نظر ملاصدرا وحدت دارند و نمی‌توان انسان را دارای دو وجود دانست، بلکه انسان دارای یک وجود است که دو بُعد جسمانی و روحانی دارد.

(۴) ظرفیت روح انسان پایان‌ناپذیر است.

۱۵) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. از نظر ابن‌سینا روح انسان می‌تواند اموری مانند اخلاق، عشق، دوستی، نفرت، معنویت و ... را دریابد و در خود پدید بیاورد. پس کسب این امور به صورت بالقوه در وجود آدمی است و بالفعل نیست. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) جنس روح، مجرد از ماده و جنس جنین، مادی است.

(۲) پس از تکمیل اندام‌های بدن، روح به انسان عطا می‌شود.

(۳) جنس روح و فرشتگان، مجرد از ماده و یکسان است.

۱۶) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. از نظر ابن‌سینا، وقتی بدن انسان مرحله‌ی جنینی را در رحم مادر گذراند و به مرحله‌ای خاص رسید، خداوند روح انسان را به آن عطا می‌کند. پس ابتدا جسم خلق می‌شود و سپس روح به آن عطا می‌شود. (روح مؤخر از جسم خلق می‌شود.)

۱۷) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بیت صورت سؤال به تعلق حقیقت انسان به جهان برتر و مجرد از ماده و گرفتاری جسم در جهان مادی اشاره دارد. بررسی گزینه‌ها:

(۱) بسیاری از فیلسوفان مسلمان یا خود عارف بودند و جهان مجرد از ماده را شهود کرده بودند یا عارفانی را می‌شناختند و با آن‌ها در ارتباط بودند که با قدم سلوک و پاکی نفس، می‌توانستند مراتب برتر و مجرد هستی را شهود نمایند.

(۲) مرغ باغ ملکوت، همان روح است.

(۳) بدن یک جسم مادی است که حقیقت غیرمادی انسان را در خود محصور کرده است و در این جهان مادی آن را محدود کرده است.

(۴) عالم ملکوت همان عالم متعالی و مجرد از ماده است که حقیقت انسان در آن جا قرار دارد.

۱۸) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. نمی‌توان گفت که ابن‌سینا روح را امری حادث می‌داند. روح از نظر او ازلی و قدیم است. پس از رشد و نمو جسم و بدن و زمانی که دارای همه‌ی اندام‌های حیاتی شد خداوند روح را به آن اعطا می‌کند. نه اینکه روح در آن لحظه ایجاد یا حادث شود.

توضیح نکات درسی:

فلاسفه‌ای نظیر افلاطون، ارسطو و ابن‌سینا روح را قدیم و ازلی می‌دانند که حدوث ندارد. اما سهروردی و ملاصدرا نظر دیگری دارند.

۱۹) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. افلاطون می‌گوید: «تنها موجودی که به طور خاص دارای عقل و خرد است، نفس است و این نفس چیزی نامرئی است. نفس، جزء عقلانی انسان است که او را از حیوانات متمایز می‌کند و غیرفانی و جاوید است. ارسطو هم نظر استاد خود افلاطون را پذیرفت که قوه نطق و قابلیت حیات مربوط به نفس است، نه بدن.»

سهروردی در فلسفه خود با استفاده از حقیقت نور به بیانی شبیه به آنچه افلاطون گفته نائل می‌شود. نفوسی که متعلق به عالم بالا هستند و وصف حیات و زندگی و ادراک و شناخت به آن‌ها ارتباط می‌یابد.

۲۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: دیدگاه خاص ابن‌سینا.

گزینه ۲: دیدگاه مشترک میان همه فیلسوفان مسلمان. زیرا همگی اعتقاد دارند که نفس می‌تواند به کمال برسد و این رسیدن کمال تنها به صورت بالقوه در ابتدای تولد انسان موجود است.

گزینه ۳: دیدگاه خاص ملاصدرا.

گزینه ۴: دیدگاه خاص سهروردی.

۲۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ملاصدرا معتقد است هویت انسانی در ابتدای زندگی معلوم نیست، خصلت‌های انسانی بالقوه در او وجود دارند، اما بالفعل شدن آن‌ها به گزینش و شیوه زندگی افراد مربوط است؛ لذا انسان به طور حتمی به همه کمالات دست نمی‌یابد و اجباری در این کار نیست.

۲۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. سهروردی به جای مفهوم «وجود»، بیشتر از مفهوم «نور» استفاده می‌کرد. او معتقد بود که هستی، مراتب نور است. خداوند که نور محض است و هیچ ظلمتی در او راه ندارد، «نورالانوار» است. سایر مراتب وجود، نور هستی خود را از او دریافت می‌کنند، وی نفس انسانی را حقیقتی مربوط به مشرق عالم می‌داند که از مشرق وجود دور افتاده و مشتاق بازگشت به آنجاست.

۲۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ابن‌سینا معتقد است که وقتی بدن انسان دوره جنینی را در رحم مادر گذراند و به مرحله‌ای رسید که صاحب همه اندام‌های بدنی شد، خداوند روح انسانی را به آن عطا می‌کند.

۲۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
از نظر حکمت متعالیه، روح انسان از مراتب مختلف برخوردار است و روح انسانی آخرین درجه تکاملی است که موجودات زنده می‌توانند به آن برسند. ملاصدرا معتقد است که روح دارای مراتبی است. ظرفیت روح انسان پایانی ندارد و روح می‌تواند به هر مرتبه کمالی در جهان مخلوقات دست یابد. (گزینه ۴)
از منظر حکمت متعالیه اگرچه انسان ظرفیت و استعداد بی‌نهایت را دارد، اما این استعداد به معنای رسیدن حتمی انسان به کمالات نیست. (رد گزینه ۱)
از نظر ملاصدرا روح و بدن دو چیز مجزا و جداگانه نیستند که کنار هم قرار گرفته باشند، بلکه این دو وحدت حقیقی دارند. (رد گزینه ۲)

انسان از اراده و اختیار برخوردار است و آغاز زندگی هر انسانی مشخص نمی‌کند که او چه هویتی خواهد داشت. صفات مختلف به صورت بالقوه در وجود انسان قرار دارد و بالفعل شدن آنها به شیوه زندگی افراد مربوط است. (رد گزینه ۳)

۲۵ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ابن‌سینا و ملاصدرا هر دو به دوساحتی بودن انسان معتقدند و باید بسیار دقت کنید که این حرف ملاصدرا مبنی بر حقیقت واحد روح و جسم به این معنا نیست که روح همان جسم است و جسم همان روح و انسان موجودی تک‌ساحتی است (رد گزینه‌های ۳ و ۴). همچنین این سخن ملاصدرا به معنای این نیست که روح غیرمادی نیست. ابن‌سینا و ملاصدرا هر دو روح را امری مجرد و غیرمادی می‌دانند (رد گزینه ۱). ملاصدرا معتقد است روح انسان حدوث جسمانی دارد. یعنی ابتدا در جسم به وجود می‌آید و سپس بقای آن روحانی است. از نظر او جسم در حال تکامل و حرکت است و در این فرایند جسم به تدریج تبدیل به روح می‌شود و روح ایجاد می‌شود. پس این سخن به این معنا نیست که روح همان جسم است و یا اینکه غیرمادی نیست.